

Academische Werkplaats
MILIEU EN GEZONDHEID

NIEUWSBRIEF 7

Maart 2012

In deze nieuwsbrief:

- [Vier nieuwe projecten](#)
  - [AW-MMK op de kaart](#)
  - [Vergadering Bestuur en Raad van Advies](#)
  - [AW-MMK in Burgemeestersblad](#)
-

Vier nieuwe projecten

Binnen AW-MMK starten begin 2012 vier nieuwe projecten. Twee projecten ("Eikenprocessierups" en "Roetproject") zijn gefinancierd vanuit het budget voor Kortlopende projecten van AW-MMK. De andere projecten, 'Dieseltreinen&scheepvaart' en 'Monitoring in Utrecht' zijn gefinancierd door een extra onderzoekssubsidie voor Academische Werkplaatsen van ZonMw. Een korte toelichting op de projecten leest u verderop in deze [nieuwsbrief](#).

AW-MMK op de kaart

Binnen AW-MMK werken de GGD'en en universiteiten samen om vragen uit beleid en praktijk van gemeenten en provincies wetenschappelijk te onderbouwen. De samenwerking tussen de partijen is belangrijk voor het slagen van de Academische Werkplaats. In het nieuwe logo komt deze samenwerking, gesymboliseerd door geschakelde mensen, tot uitdrukking. De website zal ook binnenkort opnieuw worden vormgegeven met het nieuwe logo. Naast de samenwerking is natuurlijk de bekendheid van AW-MMK een belangrijk element. De deelnemende GGD'en en de Universiteiten communiceren zoveel mogelijk via de bestaande kanalen over het nut en noodzaak van de Academische Werkplaats. Regelmatig aandacht voor nieuwe projecten en de successen van afgeronde projecten delen, zijn belangrijk voor de bekendheid van AW-MMK.

Om de samenwerkende partners te ondersteunen in hun ambassadeurschap verschijnt over enkele weken een nieuwe AW-MMK folder. Deze folder heeft tot doel gemeenten en provincies te informeren over AW-MMK. De boodschap die we over willen brengen "De GGD'en gaan wetenschappelijker werken, dat is van onschatbare waarde voor praktijk en beleid", komt in de folder terug. De folder komt digitaal ter beschikking en kan breed verspreid worden. De folder is straks natuurlijk ook te vinden op onze website.

Alle activiteiten van AW-MMK van het afgelopen jaar zijn terug te lezen in het [jaarverslag 2011](#). In het [jaarplan 2012](#) wordt vooruit gekeken. Het jaar 2012 wordt voor AW-MMK weer een boeiend jaar met vele nieuwe projecten. Over een aantal projecten leest u in deze nieuwsbrief. De overige projecten kunt u nalezen op de [website](#).

Vergadering Bestuur en Raad van Advies

Het Bestuur en de Raad van Advies van AW-MMK vergaderen respectievelijk 29 en 22 maart aanstaande. Belangrijke overlegpunten zijn de beoordeling van de kortlopende projecten, bespreking van het jaarverslag en jaarplan. Daarnaast zal ook aandacht zijn voor de wijze waarop de deelnemers AW-MMK onder de aandacht hebben gebracht, zowel in de eigen organisatie als naar de ketenpartners toe. Het doel is elkaar te inspireren en communicatiemogelijkheden te verkennen die nog benut kunnen worden.

AW-MMK in Burgemeestersblad

Het onderzoek 'Blootstelling van hulpverleners aan rook bij branden' is vorig jaar afgerond. In het Burgemeestersblad van eind 2011 vertelt Emme Groot, burgemeester van Delfzijl en lid van de Raad van Advies van AW-MMK, over de informatiecampagne die in Veiligheidsregio Groningen is gestart naar aanleiding van dit onderzoek. Zie pagina 14 en 15 van het [burgemeestersblad](#).

Samenvatting vier nieuwe projecten:

Registratie gezondheidsklachten eikenprocessierups bij huisartsenpraktijken

In dit project wordt in kaart gebracht hoeveel mensen zich jaarlijks melden bij de huisarts met gezondheidsklachten ten gevolge van contact met de brandharen van de eikenprocessierups. De verspreiding van de eikenprocessierups (EPR) is de laatste jaren explosief gestegen en nu ook over heel Nederland aanwezig. Er bestaat echter geen inzicht in het landelijk aantal gemelde gezondheidsklachten bij huisartsen omdat deze gezondheidsklachten niet als zodanig worden geregistreerd. Door gebruik te maken van de huisartsenregistratie van het NIVEL ontstaat er een mogelijkheid tot landelijke dataverzameling. Wanneer de meewerkende huisartsen een bepaalde huidaandoening registreert, komt er een pop-up scherm met de vraag of er sprake is van contact met de eikenprocessierups. Op deze wijze worden de aan de rups gerelateerde klachten in kaart gebracht. Het onderzoek dat in totaal zo'n drie jaar gaat duren moet inzicht geven in de incidentie en trends van de bij de huisarts gemelde klachten. De resultaten van het onderzoek kunnen gemeenten gebruiken in hun keuzes rondom de beheersing en bestrijding van de eikenprocessierups. De eerste resultaten van de registratie van 2012 zijn begin 2013 beschikbaar.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door het team Milieu en Gezondheid van GGD Twente en GGD IJsselland, in samenwerking met onder meer het NIVEL, IRAS, de gemeenten Almelo, Enschede en Deventer en mogelijk nog enkele Overijsselse gemeenten. Daarnaast zullen ook andere GGD'en en de landelijke expertgroep erbij worden betrokken.

Roetindicator: wat is de bestuurlijke bruikbaarheid?

Voor dit project worden plekken met een hoge blootstelling aan roet (of elementair koolstof) in kaart gebracht voor Noord- en Zuid-Holland. Deze informatie wordt voorgelegd aan lokale bestuurders en beleidsmakers die hierover worden geïnterviewd.

De hypothese van het project is dat de nieuwe roetindicator bestuurders helpt bij het maken van keuzes voor maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren en/of het beoordelen van ruimtelijke plannen. Het project richt zich op toepasbaarheid van een roetindicator voor bestuurders en beleidsmedewerkers en de invloed van de indicator op de gestelde ambities in lokaal luchtkwaliteitsbeleid.

Het project wordt uitgevoerd door GGD Rotterdam-Rijnmond, in samenwerking met DCMR Milieudienst Rijnmond, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Erasmus Universiteit Rotterdam (Bestuurskunde), GGD Amsterdam en Programmabureau Luchtkwaliteit Amsterdam. Het project loopt van april 2012 tot november 2012.

Gefinancierd uit extra onderzoekssubsidie van ZonMw:

Luchtverontreiniging dieseltreinen en binnenscheepvaart
Luchtverontreiniging en gezondheidsmonitor

Luchtverontreiniging dieseltreinen en binnenscheepvaart

Roet en ultrafijn stof zijn gezondheidskundig gezien belangrijke componenten van luchtverontreiniging. De uitstoot van roet en ultrafijn stof van wegverkeer is de laatste jaren in kaart gebracht, maar de uitstoot van andere lokale bronnen nog niet. In dit onderzoek worden daarom de bijdragen van dieseltreinen en binnenscheepvaart gemeten aan concentraties roet en ultrafijn stof. In Utrecht, Nieuwegein en Nijmegen wordt gemeten bij drukke scheepvaartroutes langs woonwijken. In Arnhem en Zutphen wordt gemeten bij dieseltreinroutes langs woonwijken. Het project zal inzicht geven in de bijdrage van vrachtscheepvaart en dieseltreinen op lokale concentraties ultrafijn stof en roet in de leefomgeving. Het onderzoek wordt uitgevoerd door GGD Gelderland-Midden, GGD Gelre-IJssel, GGD Nijmegen, GG&GD Utrecht en GGD Midden-Nederland. Het project wordt begeleid door IRAS, RIVM en GGD Amsterdam.

Luchtverontreiniging en gezondheidsmonitor

In dit project wordt een model gemaakt voor het bepalen van concentraties luchtverontreiniging in de stad Utrecht. Hiervoor worden gegevens gebruikt van het Utrechtse luchtkwaliteitsmeetnet, dat bestaat uit ruim 50 meetpunten waar stikstofdioxide (NO₂) gemeten wordt. Het voor dit doel geëigende model is een zogeheten Land Use Regression (LUR) model, dat wordt opgesteld met behulp van onder andere de meetresultaten van het meetnet en data over verkeer en landgebruik uit geografische informatie systemen (GIS).

In dit voorstel wordt de output van het te ontwikkelen model gekoppeld aan de gezondheidsgegevens die zijn verkregen door middel van de gemeentelijke gezondheidspeiling. Na koppeling kan de samenhang tussen gegevens uit de gezondheidspeiling, bijvoorbeeld prevalentie van diabetes, en luchtverontreiniging (NO₂) worden bestudeerd. Daarnaast zal er ook inzichtelijk worden gemaakt of er sprake is van 'stapeling' van risicofactoren (bijvoorbeeld: lage sociaaleconomische status in combinatie met hoge NO₂). Dit laatste gegeven kan worden gebruikt om wijkgericht beleid, bijvoorbeeld de aanpak van 'krachtwijken' nader te onderbouwen.

Dit project wordt uitgevoerd door GG&GD Utrecht, in samenwerking met IRAS, en GGD Amsterdam.

[Aanmelden](#) nieuwsbrief / [Afmelden](#) nieuwsbrief

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Academische Werkplaats Medische Milieukunde (AW-MMK)

Contact

Moniek Zuurbier, Programmamanager Academische Werkplaats Medische Milieukunde (AW-MMK)
GGD Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Postbus 5364, 6802 EJ Arnhem

Tel. (088) 355 5408

E. Moniek.Zuurbier@vqgm.nl

